

4. Mezinárodní srovnání podílů žáků soukromých škol

Poslední dostupné údaje v mezinárodním srovnání publikoval EUROSTAT i OECD za rok 2009 (tedy za školní rok 2008/09). Mezinárodní organizace však nepublikují údaje za soukromé školství tak, jak je vnímáme v našem prostředí. **Rozlišují „veřejné školství“ a všechno ostatní zahrnují pod pojem „private“.** Nejedná se však pouze o školy soukromých zřizovatelů, ale i o školy zřizované církvemi, tedy o školy v našem prostředí označované jako neveřejné. Takto je i nutné mezinárodní srovnání interpretovat. Pro porovnání jsme zvolili nejen hodnoty průměru zemí OECD a EU19 (jde o země Evropské unie, které jsou zároveň členy OECD) a navíc země, které vycházejí z obdobného geografického a historického prostředí jako Česká republika (Polsko, Slovensko, Německo, Rakousko, Maďarsko). **Jak již je zřejmé z předchozích informací, soukromé a církevní zřizovatele se v České republice zaměřují zejména na oblast středního, vyššího odborného a vysokého školství.** To se projeví i v indikátorech týkajících se mezinárodního srovnání zaměřených na neveřejné školství.

Na úrovni primárního vzdělávání (v našem prostředí odpovídá prvnímu stupni základních škol) se v sektoru neveřejných škol vzdělává v průměru zemí OECD 11,1 % žáků, v zemích EU19 jde o 10,3 % žáků. **V České republice se na této úrovni vzdělává pouze 1,3 % žáků, což je i méně než v zemích s námi sousedícími (vč. Maďarska).**

Obdobná situace nastává i na **nižší sekundární úrovni vzdělání** (úroveň odpovídající 2. stupni základní školy a nižšímu stupni víceletých gymnázií a oboru tanec na konzervatořích). Zde již je podíl žáků v českých neveřejných školách díky víceletým gymnáziím o něco vyšší, než je tomu v případě primárního vzdělávání, **nicméně se stále jedná v porovnání se zahraničím stále o poměrně malá čísla – 2,4 %.** V zemích OECD i EU19 se na této úrovni vzdělává více než desetina žáků (14,4 %, resp. 13,3 %) a ze sousedních zemí se nám nejvíce blíží Polsko s 3,4 % žáků v neveřejných školách. **Ostatní porovnávané země vykazují hodnoty podstatně vyšší – od 6,3 % v Polsku do 8,7 % v Maďarsku.**

Vyšší podíl žáků v neveřejných školách v České republice se objevuje od úrovně vyššího sekundárního vzdělávání (odpovídá střednímu vzdělávání, střednímu vzdělávání s maturitní zkouškou a střednímu vzdělávání s výučním listem), **jejich podíl je 13,9 %, což je jen o 5,2, resp. o 3,1 procentního bodu méně, než je průměr zemí OECD a EU19.** Na této vzdělávací úrovni dosahuje z porovnávaných zemí pouze Maďarsko.

V případě terciárního vzdělávání typu B (v našem prostředí vyšší odborné školy, poslední dva ročníky konzervatoře, kurzy pořádané vysokými školami pro absolventy bakalářských studijních programů a pro absolventy VOŠ) **je podíl studentů neveřejných škol již porovnatelný s průměrem zemí OECD a tvoří více než třetinu studentů.** Je to dokonce o 8,7 procentního bodu více, než je podíl studentů neveřejných škol terciárního vzdělávání typu B v zemích EU19.

V případě studentů terciárního vzdělávání typu A (studenti bakalářských, magisterských a magisterských navazujících programů vysokých škol, kurzy dalšího vzdělávání na vysokých školách pro absolventy magisterských studijních programů) **tvoří studenti soukromých škol v České republice zhruba desetinu všech studentů.** Z okolních zemí dosahuje podobných hodnot pouze Slovensko, v ostatních zemích se studenti neveřejných škol podílejí na celkovém počtu studentů daleko vyšší měrou. **Také v rámci zemí OECD i EU19 zaujímá neveřejný sektor na této vzdělávací úrovni podstatně vyšší podíl (19,6 % v rámci zemí EU19 a 24,6 % v průměru zemí OECD).**

Tab. 1 Podíl žáků neveřejných škol podle úrovně vzdělávání v roce 2009 – v %

	Primární	nižší sekundární	vyšší sekundární	terciární B	terciární A
ČR	1,3	2,4	13,9	34,1	11,6
Slovensko	5,5	6,3	12,8	18,3	10,6
Polsko	2,3	3,4	11,2	24,6	33,3
Německo	3,6	8,5	8,9	.	.
Rakousko	5,5	8,5	10,6	34,9	14,6
Maďarsko	7,9	8,7	19,3	45,3	13,6
EU19	10,3	13,7	17	25,4	19,5
OECD	11,1	14,4	19,1	35,8	24,6

Zdroj: OECD, Education at a Glance 2010